

יפני קראש

היה ערבי כרניא

סדר העבודה

שם, ל - י"ג, א

מקום העבודה

דברים י"ב, כ"ה

ס.

ופן פרדש לאלהיכם לאמר איקה יעברו

הגוים... את אלהיכם...

לא תעשו פן לה אלהיך

את פל הבקר

אשר אנכי קצצה אתכם

אתו תשקרו לעשות

אפד תאפדון את פל תמקמות אשר עברו

שם הגוים... את אלהיכם...

לא תעשו פן לה אלהיכם.

כי אם אל תשקו

אשר יקמר ה' אלהיכם מפל שקיפכם...

לשקנו חרשיו ובלאת שקם.

ונמצאו למדים מכל זה: רק רעיון הכחידה מבדיל בין מקומות הפולחן האליליים ובין מקום עבודה ה'; ורק רעיון המצווה מבדיל בין פולחן אלילי ובין קרבן הקרב לה'. מקומות הפולחן האליליים הם פסולים, מפני שנקבעו בידי אדם והי' לא כחל בתם; הפולחן האלילי הוא פסול, מפני שבני אדם בוד אותו מלכס והי' לא ציווה אותו. כנגד זה הקיבנות הקריבים במקדש הי' מתקבלים בריצון לפני ה'; שהרי הם קריבים כמצוות ה' - במקום שהי' בחר בו לשבתו.

ודברים אלה, האמורים במקום העבודה ובסדר העבודה, אמורים גם באיסור להקריב להי' קרבן אדם. איסור זה נחשב כאן רק כדוגמה קיצונית של עבודה הי' על פי שרירות לב האדם. שכן אם אדם קובע מדעתו את סדר עבודה האל, הוא עלול גם להגיע לירי המשתבש שהקרבן כן הייא לריצון לפני ה'. שהיי' עצם הרעיון של הקרבן הזה מכבש את גודלה; הייב אדם להיות מוכן לכל קרבן למען האל, ועליו להקריב לאלהיו גם את הירק לר מכול - בלא סייג ובלא שיוה. ואכן עובדי האלילים שהיי' מסוגלים לקרבן זה גילו בו גבורה עילאית ומסירות נפש שאין למעלה ממנה. ולפיכך יכול אדם להעלות על דעתו שאותה גבורה ואותה מסירות נפש נדרשת גם מוישראל ביחסו להי'; שהיי' אי אפשר שמסירות ישראל לאלוהיו תהיה פחותה מזו של העמים לאליליהם.

ניסיון העקדה - יסוד העבודה במקדש

ועל פי הדברים האלה עלינו להבין את ניסיון העקדה. בניסיון זה נוסד מקדש הי' בהר המוריה, ולפיכך הייה צורך לכבא במעמד זה את היסוד הגדול של עבודה הי' במקדשו. אולם היסוד של עבודה הי' הוא רעיון הבחירה ורעיון המצווה, ומן היסוד הזה נובע כל ההבדל שבין עבודה הי' ובין פולחן האלילי. הבדל זה בא לידי ביטוי קיצוני בהתייחסות לקרבן אדם: העובד האלילי מחייב את הקרבן הזה, מפני שהוא ביטוי עילאי לגבורה ולמסירות נפש; ואילו עובד הי' שולל את הקרבן הזה, מפני שהי' לא ציווה אותו. והואיל זה הוא הבדל אוניי ומובהק בין עבודה הי' ובין פולחן האלילי, היייה חייב לכוון ליידי ביטוי במעמד הייסוד של מקדש הי'. ולפיכך בהתמודדות עם הרעיון של קרבן אדם

אלהים יראה" - תמצית משמעות העקדה

ועתה כבר נודע על שום מה אין מקידיבים קרבן אדם ביודשלים: לא מפני שקרבן זה מתועב בעינינו - אלא משום שהוא מתועב בעיני ה'. הי' אמר על הקרבן הזה, שהוא תועבת הי' אשר שגא ולפיכך לא ציווה אותו. והואיל וקרבן זה הוא מתועב ושנוא בעיני ה', הרי הוא מתועב ומשוקץ גם בעינינו; והואיל והי' לא ציווה את הקרבן הזה, לא נביא אותו מלבנו.

על פי הדברים האלה יש לכאר את האמור בפרשת העקדה. בתחילת הפרשה נצטווה אברהם שיעלה את בנו לעולה במקום שהי' יאמר לו. בכך כבר נתפרשו שני היסודות של עבודה הי'. אין האדם רשאי לקבוע כעצמו לא את מקום העבודה ולא את סדר העבודה; אלא הי' לכבד כוודת את המקום, והוא המצווה מה הייא הקרבן. מקום העבודה הוא "בארץ המוריה", "על אחד ההרים אשר אמר אליך"; וסדר העבודה היא להעלות לעולה "את בנו את יחידך אשר אהבת את יצחק"; אלא שאחור כך הוחלפה עולה יצחק בעולה האיל.

הראיה ק"ק צ"ג

ויאמר אל תשקח ידך אל הנער, ואל תנש לו מאומה. קול די בכתי, עיי

מלאכו עשה דברי אומר, שהצווי המוחלט, בין מצד הצדק להמנע מרשע של שפיכות דמים, בין מצד הטבע להגור מכל דבר הפוגע ברגשי האב, המלאים אהבה לבנו המוריה, היא קים בעיני. המכרות הקדושות האחתות, החקוקות בטבע הרוחני ובטבע החמרי, לא ירדו ממעלתן, אפילו כחוט השערה, עיי החזק העליון שבהגלה בדבר די, עיי המקרבת והמסירות הנפשית הזוהר עמקוה לאלוהים חיים, שהייא קדושה ואדרת האמת בכח החפץ והמלמות הרצון הנפשי. עיי אל תשלה ירך אל הנער, בכל חמל האיסור הפשוט הישור שבכלל, זאל החשוב שיש כאן אותה נגמד מפעלי, בין אהבת האב שהצורה שלך לבנך יקורד לבין אהבת די האצילית, התלכת ושוטפת בגבורתה בתהומות נשמתן העמקה, עד שיהיה לפחות אחת צעד נכון לעשות בפעל איזה דבר המורה על המעטה האהבה הזאת, לא כן יואל תעש לו מאומה, כי רחמי אב זאמכחו בנשמת טהורה היא חזיא תנה לבת אש קודש, הזלכת ישראל מאהבת אלהים הטהורה ורחמי על כל מעשיי, שהופעתה בטעלם מרבה את ההוד והתפארת של הקדושה המגמתית העליונה, המרימה את ההיים ואת היקום כולו לרום מעלתם.